

Udskriftsdato: 14. december 2025

VEJ nr 9208 af 21/04/2020 (Historisk)

Vejledning til læger om gratis pneumokokvaccination

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundhedsstyrelsen,
Sundheds- og Ældremin., j.nr. 05-0600-89

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9334 af 10/06/2020

Vejledning til læger om gratis pneumokokvaccination

Af bekendtgørelse nr. 395 af 07/04/2020 fra Sundheds- og Ældreministeriet om gratis pneumokokvaccination til visse persongrupper fremgår de persongrupper, der fra d. 22. april 2020 og frem til 31. december 2020 har ret til gratis vaccination med den 23-valente polysakkaridvaccine (PPV23).

I denne vejledning præciseres, hvilke personer, der anbefales vaccination, samt hvornår personer, som tidligere er vaccineret mod pneumokokker, bør revaccineres.

Tilbuddet vil fra efteråret 2020 blive udvidet til at omfatte andre grupper, i takt med at vacciner er til rådighed. Dette vil gælde personer, der er fyldt 65 år, men som ikke har kroniske lidelser, samt andre persongrupper under 65 år med sygdomme eller tilstande, der giver forøget risiko for invasiv pneumokoksygdom. I forbindelse med, at tilbuddet udvides, vil Sundhedsstyrelsen udgive en revideret vejledning, der beskriver de nye persongrupper.

1. Persongrupper, der tilbydes gratis pneumokokvaccination med den 23-valente polysakkaridvaccine (PPV23)

Af tabel 1 fremgår de persongrupper, der tilbydes gratis vaccination med PPV23, samt Sundhedsstyrelsens supplerende bemærkninger til grupperne. Den, der vaccinerer, bør sikre sig, at personen, der vaccineres, tilhører en af de pågældende grupper. Gratis vaccination med PPV23 bør kun tilbydes til personer, som ikke er vaccineret med PPV23 inden for de sidste 6 år. Dette sikres gennem opslag i Det Danske Vaccinationsregister, gennem samtale med personen eller ved inspektion af vaccinationskort. Ved tvivl konfereres med egen læge, hvis en anden forestår vaccinationen. Hvis det vurderes, at der er grund til at revaccinere med PPV23, før der er gået 6 år efter seneste PPV23-vaccination, bør dette forudgås af pneumokok-antistofmåling.

Hos personer med forhold, sygdomme eller tilstande, der kan give en forøget risiko for invasiv pneumokoksygdom, anbefales fortsat kombineret vaccination med en 13-valent konjugeret vaccine (PCV13) og PPV23 (markeret med * i tabellen). PCV13 er ikke omfattet af det gratis program, men kan til visse grupper gives med tilskud.

Forhold om vaccination

Gratis vaccination med PPV23 til de nævnte persongrupper bør ske under hensyntagen til gældende retningslinjer for almen praksis' rolle under COVID-19 epidemien. Disse retningslinjer skal følges, uanset hvor vaccinationen foretages.

Vaccination skal udsættes i tilfælde af akut sygdom med feber, og personer med symptomer forenelige med COVID-19 skal ikke vaccineres.

Tabel 1. Persongrupper som er omfattet af tilbuddet om gratis vaccination fra den 22. april 2020

Persongrupper der har ret til gratis pneumokokvaccination, som anført i bekendtgørelse nr 395 af 07/04/2020	Sundhedsstyrelsens supplerende bemærkninger
1) Beboere på plejehjem m.v., jf. servicelovens § 192, lejere i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, lejere og beboere i friplejeboliger, der er omfattet af lov om friplejeboliger, og lejere i tilsvarende boligenheder	

2) Personer, der er fyldt 65 år, og som har en kronisk sygdom som nævnt i litra a til e, efter en lægelig vurdering	
a) Personer med kroniske lungesygdomme	Især personer med behandlingskrævende astma, kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) og kronisk bronkitis
b) Personer med hjerte- og karsygdomme (undtaget isoleret forhøjet blodtryk)	Især personer med svær koronarsygdom, in-kompensation/hjertesvigt, eller svær klapli-delse
c) Personer med diabetes 1 eller 2 (sukkersyge)	
d) Personer med kroniske leversygdomme	Personer med cirrose, galdevejsatresi og kronisk hepatitis
e) Personer med kroniske nyresygdomme	Personer med nefrotisk syndrom, kronisk nyresvigt og personer i dialyse
* 3) Personer, som har en kronisk lidelse som nævnt i litra a til h, efter en lægelig vurdering	
a) Personer med manglende milt eller dysfunktion af milten	Personer, som har fået fjernet milten, og tilstande, der kan medføre manglende eller nedsat funktion af milten, eksempelvis hæ-moglobinopati og cøliaki
b) Personer med påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft	
c) Personer med medfødt eller erhvervet immunde-fekt	Sygdomme eller medicinsk behandling som medfører immunsuppression, eksempelvis HIV, hæmatologisk cancer og behandling med immunsupprimerende medicin
d) Personer med liquorlækage	Personer med liquorlækage som følge af traume, større kraniekirurgi eller indlæggel-se af shunt i hjernen
e) Personer med tidligere invasiv pneumokoksyg-dom	Især personer, som tidligere har haft menin-gitis eller sepsis på grund af infektion med pneumokokker
f) Personer med Cochlear implantation	
g) Personer med stamcelletransplantation	
h) Personer med organtransplantation	
* 4) Personer, der ikke er fyldt 18 år, og som har sygdomme eller tilstande, der giver særlig risiko for invasiv pneumokoksygdom	Personer med cyanotiske hjertesygdomme, hjerteinsufficiens, palliativ operation for hjertesygdom, hæmodynamisk betydende residua efter hjerteoperation, kronisk lunge-lidelse som eksempelvis cystisk fibrose, hy-

	podynamisk respirationsinsufficiens, nefrotisk syndrom og immundefekter (undtaget agammaglobulinæmi og svær kombineret immundefekt).
5) Personer med andre alvorlige sygdomme eller tilstande, som efter en konkret lægefaglig giver særlig høj risiko for invasiv pneumokoksygdom	

2. Information og samtykke

Information om kontraindikationer, bivirkninger, administrationsmåde, dosering, opbevaring og holdbarhed samt tilsætningsstoffer fremgår af vaccinen produktresumé, se produktresumé.dk. Indlægssedler, der følger med de enkelte vacciner, kan udleveres til borgeren i forbindelse med vaccination, eller der kan henvises til indlægsseddel.dk. Jfr. sundhedslovens § 15-17 skal patienten informeres om risiko for komplikationer og bivirkninger ved vaccinationerne, og der skal indhentes informeret samtykke forud for vaccination.

3. Indberetning af bivirkninger og skader

Bivirkninger

Af § 4 i BEK nr. 1823 af 15/12/2015 om indberetning af bivirkninger ved lægemidler m.m. fremgår, at læger har pligt til at foretage indberetning af formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen vedrørende patienter, de har i behandling.

PPV23 (Pneumovax og Pneumokok Polysaccharid "Paranova") er omfattet af skærpet indberetningspligt med henblik på at skærpe bivirkningsovervågningen. Læger skal dermed indberette alle formodede bivirkninger ved vaccinen (bortset fra formodede bivirkninger som følge af medicineringsfejl) hos patienter, som de har i behandling eller har behandlet, til Lægemiddelstyrelsen. Skærpet indberetningspligt indebærer, at læger, tandlæger, jordemødre og behandlerfarmaceuter skal indberette alle formodede bivirkninger (bortset fra formodede bivirkninger som følge af medicineringsfejl) hos patienter, som de har i behandling eller har behandlet, til Lægemiddelstyrelsen.

Andre sundhedspersoner, patienter og pårørende kan indberette alle formodede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen. Formodede bivirkninger kan indberettes elektronisk på meldenbivirkning.dk til Lægemiddelstyrelsen.

Skader

Af § 45 i lovbekendtgørelse nr. 995 af 14/06/2018 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet fremgår, at det påhviler enhver autoriseret sundhedsperson, som i sin virksomhed bliver bekendt med skader, som må antages at kunne give ret til erstatning, at informere skadelidte herom samt i fornødent omfang at bistå med anmeldelse til Patienterstatningen.

4. Ikrafttræden

Denne vejledning træder i kraft den 22. april 2020.

Sundhedsstyrelsen, den 21. april 2020

SØREN BROSTRØM

/ Bolette Søborg